

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 152

20 Νοεμβρίου 2015

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 4346

Επείγουσες ρυθμίσεις για την εφαρμογή της Συμφωνίας Δημοσιονομικών Στόχων και Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων και άλλες διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Άρθρο 1

1. Η περίπτωση στ' της παρ. 1 του άρθρου 17 του Ν. 4174/2013 (Α'170) αντικαθίσταται ως εξής:

«στ) σε εξουσιοδοτημένους υπαλλήλους δημοσίων υπηρεσιών, Ν.Π.Δ.Δ. και δημοσίων οργανισμών με αρμοδιότητα διαχείρισης, παρακολούθησης και ελέγχου χρηματοδοτήσεων και ενισχύσεων ή επιδοτήσεων από εθνικούς ή ενωσιακούς πόρους».

2. Μετά την παρ. 1 του άρθρου 17 του Ν. 4174/2013 προστίθεται παράγραφος 2, αναριθμουμένων των επόμενων παραγράφων, ως εξής:

«2. Τα πρόσωπα της προηγούμενης παραγράφου χορηγούν σε εξουσιοδοτημένο προσωπικό της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ.) ή σε εξουσιοδοτημένα πρόσωπα από την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), προσωποποιημένα στοιχεία ανά ΑΦΜ, καθώς και συγκεντρωτικά στοιχεία, τα οποία τηρούνται στη Φορολογική Διοίκηση, με την υποχρέωση χρήσης αυτών, αποκλειστικά για το σκοπό για τον οποίο ζητούνται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της ΕΛ.ΣΤΑΤ. και σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 8 του Ν. 3832/2010, όπως ισχύει.»

Άρθρο 2

Το άρθρο 61 του Ν. 4342/2015 (Α' 143) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 61

1. Το άρθρο 26 του Ν. 4174/2013 (Α' 170) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 26

Επιλογή υποθέσεων προς έλεγχο

1. Οι υποθέσεις που ελέγχονται κατά προτεραιότητα, επιλέγονται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων με βάση κριτήρια ανάλυσης κινδύνου ή, εξαιρετικά, με βάση άλλα κριτήρια, τα οποία καθορίζονται από τον Γενικό Γραμματέα και δεν δημοσιοποιούνται.

2. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, η οποία εκδίδεται έως το τέλος κάθε έτους, η οποία δύναται να τροποποιηθεί οποτεδήποτε, καθορίζεται ο αριθμός των μερικών ή και πλήρων ελέγχων που θα διενεργούνται εντός του επόμενου έτους κατά προτεραιότητα, με βάση κριτήρια ανάλυσης κινδύνου ή, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, με βάση άλλα κριτήρια, σύμφωνα με την προηγούμενη περίπτωση, λαμβανομένου υπόψη του αριθμού των ελεγκτών κατά το χρόνο έκδοσης της απόφασης και του αριθμού των διενεργηθέντων ελέγχων κατά τους προηγούμενους δώδεκα μήνες από το μήνα έκδοσης της απόφασης. Στην απόφαση ορίζεται, επίσης, το ποσοστό των ελέγχων για φορολογικά έτη, χρήσεις, υποθέσεις, περιόδους ή υποχρεώσεις που αφορούν στην τελευταία πενταετία, συμπεριλαμβανομένου και του έτους έκδοσης της απόφασης, το οποίο δεν μπορεί να υπολείπεται του ποσοστού 70% του συνόλου των κατά προτεραιότητα ελεγχόμενων υποθέσεων, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα. Ειδικά, για το έτος 2016 το ανωτέρω ποσοστό ορίζεται σε 50% και για το έτος 2017 σε 60%».

2α. Τα αρμόδια όργανα της Φορολογικής Διοίκησης για τον προσδιορισμό και την είσπραξη των δημοσίων εσόδων, κατά τις διατάξεις του Ν. 4174/2013 και του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Ν.δ. 356/1974, Α' 90), είναι υπεύθυνα για την εκτέλεση των καθηκόντων τους και τη νομιμότητα των υπηρεσιακών τους ενεργειών, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

β. Τα όργανα της Φορολογικής Διοίκησης, που είναι αρμόδια για τον έλεγχο και τον έλεγχο αυτού προσδιορισμό των δημοσίων εσόδων, κατά τις διατάξεις της περίπτωσης α' της παρούσας παραγράφου, υπέχουν πειθαρχική, αστική και ποινική ευθύνη για την παραγραφή αυτών, μόνον ως προς τις υποθέσεις που προτεραιοποιούνται, σύμφωνα με το άρθρο 26 του Ν. 4174/2013.

Για τις υποθέσεις που τους έχουν ήδη ανατεθεί προς έλεγχο ή για τις οποίες έχει εκδοθεί εντολή ελέγχου κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος υπέχουν πειθαρχική, αστική, και ποινική ευθύνη μόνον για αυτές που θα προτεραιοποιηθούν προς έλεγχο, σύμφωνα με το άρθρο 26 του Ν. 4174/2013. Οι ρυθμίσεις της παρούσας παραγράφου δε θα ισχύουν σε περίπτωση που ο έλεγχος δεν ολοκληρωθεί για λόγους ανωτέρας βίας ή χωρίς υπαιτιότητα των οργάνων της Φορολογικής Διοίκησης.

γ. Τα όργανα της Φορολογικής Διοίκησης, στα οποία έχει ανατεθεί η αρμοδιότητα για την επιδίωξη της είσπραξης των δημοσίων εσόδων ή στα καθήκοντα των οποίων ανάγεται η λήψη μέτρων για την αναγκαστική είσπραξη των δημοσίων εσόδων, σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης α' της παρούσας παραγράφου, υπέχουν πειθαρχική, αστική και ποινική ευθύνη για την παραγραφή, εφόσον δεν έχει διακοπεί η παραγραφή αυτών τουλάχιστον:

i) Με την κοινοποίηση στον οφειλέτη ατομικής είσπραξης, σύμφωνα με το άρθρο 51 του Ν. 4174/2013 σε συνδυασμό με το άρθρο 47 του Ν. 4174/2013 ή την περίπτωση η' παρ. 1 του άρθρου 138 του Ν. 4270/2014 (Α'143) ή

ii) με την επιβολή κατάσχεσης χρηματικών ποσών ή απαιτήσεων εις χείρας του οφειλέτη ή τρίτου, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.δ. 356/1974 (Α' 90), όπως ισχύει.

δ. Οι υπάλληλοι και οι προϊστάμενοι της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών και οι υπάλληλοι και προϊστάμενοι της Διεύθυνσης Εσωτερικών Υποθέσεων της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων που διενεργούν ελέγχους περιουσιακής κατάστασης, καθώς και οι υπάλληλοι και οι προϊστάμενοι των οργανικών μονάδων της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων που διενεργούν ελέγχους πειθαρχικών παραπτώματων, δεν υπέχουν αστική και ποινική ευθύνη για αιτιολογημένη γνώμη ή εισήγηση που διατύπωσαν ή απόφαση που εξέδωσαν, στο πλαίσιο εφαρμογής της ισχύουσας νομοθεσίας κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, εκτός από την περίπτωση που ενήργησαν με δόλο ή βαρεία αμέλεια ή σε περίπτωση παραβίασης του απορρήτου των πληροφοριών και στοιχείων που περιήλθαν σε γνώση τους κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, κατά τις διατάξεις του άρθρου 17 του Ν. 4174/2013.

ε. Ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Εσόδων δεν υπέχει αστική και ποινική ευθύνη, για αιτιολογημένη γνώμη ή εισήγηση που διατύπωσε ή απόφαση που εξέδωσε στο πλαίσιο εφαρμογής της ισχύουσας νομοθεσίας κατά την άσκηση των καθηκόντων του, εκτός από την περίπτωση που ενήργησε με δόλο ή βαρεία αμέλεια ή σε περίπτωση παραβίασης του απορρήτου των πληροφοριών και στοιχείων που περιήλθαν σε γνώση του κατά την άσκηση των καθηκόντων του, κατά τις διατάξεις του άρθρου 17 του Ν. 4174/2013.

στ. Τα άρθρα 163 και 164 του Π.δ. 16/1989 (Α' 6) καταργούνται.

ζ. Οι διατάξεις των περιπτώσεων β' έως ε' της παρούσας παραγράφου έχουν εφαρμογή και στις κατά την έναρξη ισχύος αυτών εκκρεμείς υποθέσεις ενώπιον πειθαρχικών οργάνων ή άλλων διοικητικών ή δικαστικών αρχών σε σχέση με πειθαρχική ή αστική ευθύνη.

η. Τα όργανα της Φορολογικής Διοίκησης των περιπτώσεων β' έως δ' της παρούσας παραγράφου, εφόσον εξετάζονται ή διώκονται ή ενάγονται για πράξεις ή παραλείψεις κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους

ενώπιον των ποινικών ή πολιτικών δικαστηρίων, μπορούν να παρίστανται και να εκπροσωπούνται από μέλος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, κατόπιν εγγράφου αιτήματος του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων προς το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους. Το ανωτέρω αίτημα υποβάλλεται κατόπιν έγγραφης αιτήσεως του οργάνου της Φορολογικής Διοίκησης που εξετάζεται ή διώκεται ή ενάγεται, στην οποία αιτιολογεί ότι έπραξε σύμφωνα με την περίπτωση α' της παρούσας παραγράφου και η οποία συνοδεύεται με την άποψη του Προϊσταμένου της οργανικής μονάδας που υπηρετεί. Μέλος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους εκπροσωπεί τον Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, εφόσον εξετάζεται, διώκεται ή ενάγεται, κατόπιν εγγράφου αιτήματος αυτού, χωρίς να αποκλείεται η εκπροσώπησή του δια ή μετά πληρεξουσίου δικηγόρου.

θ. Ειδικά, για τις υποθέσεις του τελευταίου εδαφίου της περίπτωσης 1γ της υποπαραγράφου Δ.7 του Ν. 4336/2015 (Α' 94), τα όργανα της Ειδικής Γραμματείας ΣΔΟΕ, συμπεριλαμβανομένου και του Ειδικού Γραμματέα ΣΔΟΕ, δεν υπέχουν αστική ή πειθαρχική ή ποινική ευθύνη για τυχόν παρέλευση του χρόνου παραγραφής του δικαιώματος του Δημοσίου προς έλεγχο.

ι. Οι ρυθμίσεις της παρούσας παραγράφου υπερισχύουν κάθε άλλης αντίθετης γενικής ή ειδικής διάταξης.»

Άρθρο 3

Στην περίπτωση β' της παραγράφου 5 της υποπαραγράφου Ε.2 της παραγράφου Ε' του άρθρου πρώτου του Ν. 4093/2012 (Α' 222) προστίθεται τελευταίο εδάφιο ως ακολούθως: «Εξαιρετικά, η θητεία του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων που θα επιλεγεί και θα διορισθεί σύμφωνα με τα ανωτέρω, μετά την 1.11.2015, ορίζεται σε δύο (2) έτη».

Άρθρο 4

1.α. Η περίπτωση δ' του άρθρου 8 του Ν. 4321/2015 (Α'32), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«δ) δεν εξοφλεί τις νέες, μετά την ημερομηνία υπαγωγής στη ρύθμιση του παρόντος νόμου, οφειλές του, εντός της νόμιμης προθεσμίας καταβολής τους.

Κατ' εξαίρεση, και όχι πέραν της 31.12.2017, η ρύθμιση δεν απόλλεται, εάν οι νέες οφειλές εξοφληθούν εντός αποκλειστικής προθεσμίας από την ημερομηνία που αυτές καθίστανται ληξιπρόθεσμες. Η προθεσμία αυτή ορίζεται σε τριάντα (30) ημέρες μέχρι τις 30.6.2016 και σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την 1.7.2016 μέχρι τις 31.12.2017. Επιπλέον, από την 1.1.2017 μέχρι τις 31.12.2017, η ρύθμιση απόλλεται σε περίπτωση καθυστέρησης εξόφλησης νέων οφειλών, εάν δεν έχει παρέλθει εξάμηνο από την προηγούμενη καθυστέρηση εξόφλησης.

Η ρύθμιση δεν απόλλεται, εάν οι νέες οφειλές τελούν σε αναστολή είσπραξης ή υπάγονται σε ρύθμιση μετά από αίτηση του οφειλέτη που υποβάλλεται πριν τη λήξη της νόμιμης προθεσμίας καταβολής τους. Εάν το συνολικό ύψος των οφειλών, νέων και εντός ρύθμισης, υπερβαίνει τις 50.000 ευρώ, η ρύθμιση των νέων οφειλών χορηγείται μόνον εφόσον ο οφειλέτης επικαλείται και αποδεικνύει ότι αντιμετωπίζει οικονομική αδυναμία για την καταβολή τους μέσα στη νόμιμη προθεσμία.

Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, η οποία εκδίδεται μέχρι τις 31.12.2015, ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής της παρούσας περίπτωσης».

β. Οι διατάξεις της περίπτωσης α' ισχύουν για νέες, μετά την ημερομηνία υπαγωγής στη ρύθμιση του παρόντος νόμου, οφειλές, που η νόμιμη προθεσμία καταβολής τους λήγει μετά τις 15.12.2015.

2.α. Η παρ. 11 του άρθρου 51 του Ν. 4305/2014 (Α'237), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«11. Η μη εμπρόθεσμη καταβολή δόσης, καθώς και η μη εξόφληση από τον οφειλέτη των νέων, μετά την ημερομηνία υπαγωγής στη ρύθμιση του παρόντος νόμου, οφειλών του, εντός της νόμιμης προθεσμίας καταβολής τους, έχει ως συνέπειες:

α) Την απώλεια των ευεργετημάτων της ρύθμισης,

β) την υποχρέωση άμεσης καταβολής του υπολοίπου της οφειλής, σύμφωνα με τα στοιχεία βεβαίωσης, συνυπολογιζομένων των προσαυξήσεων, τόκων και προστίμων εκπρόθεσμης καταβολής, τα οποία αναβιώνουν αναδρομικά και

γ) την άμεση επιδίωξη της είσπραξης της με όλα τα προβλεπόμενα από την ισχύουσα νομοθεσία μέτρα.

Οι συνέπειες του προηγούμενου εδαφίου δεν επέρχονται εάν ο οφειλέτης, μετά την πάροδο εξαμήνου από την έναρξη σε ρύθμιση και την πλήρωση των όρων αυτής:

α) Δεν καταβάλλει εμπρόθεσμα μέχρι δύο (2) δόσεις ανά έτος προγράμματος ρύθμισης ή

β) δεν καταβάλλει εμπρόθεσμα μία (1) δόση της ρύθμισης ανά έτος προγράμματος ρύθμισης για χρονικό διάστημα μέχρι δύο (2) μήνες.

Για τις ως άνω περιπτώσεις α' και β' η καθυστέρηση καταβολής δόσης συνεπάγεται την επιβάρυνση αυτής με μηνιαία προσαύξηση δύο τοις εκατό (2%).

γ) Εάν, κατ' εξαίρεση και όχι πέραν της 31.12.2017, οι νέες οφειλές εξοφληθούν εντός αποκλειστικής προθεσμίας από την ημερομηνία που αυτές καθίστανται ληξιπρόθεσμες. Η προθεσμία αυτή ορίζεται σε τριάντα (30) ημέρες μέχρι τις 30.6.2016 και σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την 1.7.2016 μέχρι τις 31.12.2017. Επιπλέον, από την 1.1.2017 μέχρι τις 31.12.2017, η ρύθμιση απόλλυται σε περίπτωση καθυστέρησης εξόφλησης νέων οφειλών, εάν δεν έχει παρέλθει εξάμηνο από την προηγούμενη καθυστέρηση εξόφλησης.

Η ρύθμιση δεν απόλλυται, εάν οι νέες οφειλές τελούν σε αναστολή είσπραξης ή υπάγονται σε ρύθμιση μετά από αίτηση του οφειλέτη που υποβάλλεται πριν τη λήξη της νόμιμης προθεσμίας καταβολής τους. Εάν το συνολικό ύψος των οφειλών, νέων και εντός ρύθμισης, υπερβαίνει τις 50.000 ευρώ, η ρύθμιση των νέων οφειλών χορηγείται μόνον εφόσον ο οφειλέτης επικαλείται και αποδεικνύει ότι αντιμετωπίζει οικονομική αδυναμία για την καταβολή τους μέσα στη νόμιμη προθεσμία.

Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, η οποία εκδίδεται μέχρι τις 31.12.2015, ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής της παρούσας περίπτωσης».

β. Οι διατάξεις της περίπτωσης α' ισχύουν για νέες, μετά την ημερομηνία υπαγωγής στη ρύθμιση του παρόντος νόμου, οφειλές, που η νόμιμη προθεσμία καταβολής τους λήγει μετά τις 15.12.2015.

Άρθρο 5

Τροποποιήσεις του Ν. 3864/2010 (Α' 119)

Ο Ν. 3864/2010 τροποποιείται από την έναρξη ισχύος του Ν. 4340/2015 (Α' 134) ως εξής:

1. Στις περιπτώσεις γ' και ζ' της παραγράφου 2 του άρθρου 2 η φράση «σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 6» αντικαθίσταται με τη φράση «σύμφωνα με την παραγραφο 4 του άρθρου 6».

2. Στο τέλος της περίπτωσης ζ' της παραγράφου 2 του άρθρου 2 μετά τις λέξεις «για όσο χρόνο το Ταμείο κατέχει μετοχές ή άλλα κεφαλαιακά μέσα» προστίθενται οι λέξεις «ή παρακολουθεί το σχέδιο αναδιάρθρωσης των ανωτέρω πιστωτικών ιδρυμάτων».

3. Το δεύτερο εδάφιο και τρίτο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 3 αντικαθίσταται ως εξής:

«Η ανωτέρω μεταφορά πραγματοποιείται σε φορέα ανεξάρτητο από το νομικό πρόσωπο του Ελληνικού Δημοσίου, κατά τρόπο που να διασφαλίζεται ότι η οικονομική και νομική θέση των ΕΤΧΣ και ΕΜΣ δεν θα χειροτερεύσει εκ του λόγου αυτού. Αν, κατά τη λήξη της διάρκειας του Ταμείου, και πριν την έναρξη της εκκαθάρισης, το Ταμείο δεν έχει πλέον υποχρεώσεις προς το ΕΤΧΣ ή τον ΕΣΜ και δεν κατέχει περιουσιακά στοιχεία επί των οποίων οι ανωτέρω έχουν εμπράγματα ασφάλειες ή άλλα δικαιώματα, τα περιουσιακά στοιχεία του Ταμείου, γεγομένης της εκκαθάρισης, μεταφέρονται αυτοδικαίως στο Ελληνικό Δημόσιο, ως οιοное καθολικό του διάδοχο.»

4. Στην παράγραφο 4 του άρθρου 4 οι φράσεις «από Επιτροπή Επιλογής που συστήνεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών σύμφωνα με το άρθρο 4Α» αντικαθίστανται με τις φράσεις «από την Επιτροπή Επιλογής του άρθρου 4Α».

5. Στην περίπτωση α' της παρ. 6 του άρθρου 4 μετά τη λέξη «καταδικαστεί» προστίθεται η φράση «με οριστική απόφαση». Στην ίδια περίπτωση διαγράφεται η φράση «για αδικήματα που επιφέρουν ηθική απαξία».

6. Η περίπτωση δ' της παρ. 6 του άρθρου 4 καταργείται και η περίπτωση ε' αναριθμείται ως περίπτωση δ'.

7. Η περίπτωση ε' της παρ. 9 του άρθρου 4 αντικαθίσταται ως εξής:

«ε. Εγκρίνει τους γενικούς όρους και προϋποθέσεις απασχόλησης του προσωπικού του Ταμείου, συμπεριλαμβανομένης της πολιτικής αποδοχών. Η πολιτική αποδοχών πρέπει να είναι ανταγωνιστική, με τρόπο ώστε να προσελκύει και να επιτρέπει την παραμονή στις θέσεις εργασίας στελεχών υψηλών προσόντων και εμπειρίας. Κατά την έγκριση της πολιτικής αποδοχών, το Γενικό Συμβούλιο λαμβάνει υπόψη του τα επίπεδα αποδοχών στελεχών με όμοια προσόντα στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα.»

8. Στην αρχή της παραγράφου 1 του άρθρου 4Α προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«1. Συνίσταται Επιτροπή Επιλογής των μελών του Γενικού Συμβουλίου και της Εκτελεστικής Επιτροπής του Ταμείου, η οποία συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών σύμφωνα με τα επόμενα εδάφια.»

9. Στην περίπτωση α' της παρ. 2 του άρθρου 4Α, μετά τη λέξη «καταδικαστεί» προστίθεται η φράση «με οριστική απόφαση».

10. Η περίπτωση δ' της παρ. 2 του άρθρου 4Α καταργείται και η περίπτωση ε' αναριθμείται σε δ'.

11. Η περίπτωση ε' της παρ. 2 του άρθρου 4Α αντικαθίσταται ως εξής:

«ε. Είναι βουλευτές ή μέλη της Κυβέρνησης ή αξιωματούχοι, υπάλληλοι ή σύμβουλοι οποιουδήποτε Υπουργείου ή άλλης δημόσιας αρχής ή είναι εντεταλμένοι σύμ-

βουλοι, στελέχη, υπάλληλοι ή σύμβουλοι οποιουδήποτε πιστωτικού ιδρύματος που λειτουργεί στην Ελλάδα ή είναι κάτοχοι μετοχών αξίας ποσού από εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ και άνω σε ένα τέτοιο πιστωτικό ίδρυμα ή έχουν οποιοδήποτε χρηματοοικονομικό συμφέρον άμεσα ή έμμεσα συνδεδεμένο με το μετοχικό κεφάλαιο ενός τέτοιου πιστωτικού ιδρύματος ισόποσης αξίας εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ και άνω. Οι ανωτέρω περιορισμοί ισχύουν για κάθε πρόσωπο που υπηρέτησε σε αντίστοιχη θέση ή κατείχε μετοχές εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ κατά τα τελευταία τρία (3) χρόνια πριν την τοποθέτησή του στα όργανα διοίκησης του Ταμείου. Ομοίως, οι παραπάνω περιορισμοί εφαρμόζονται για κάθε αξιωματούχο, στέλεχος, υπάλληλο ή σύμβουλο καθενός από τα ευρωπαϊκά όργανα και οργανισμούς της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.

12. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 4Α αντικαθίσταται ως εξής:

«Η αποζημίωση των μελών της Επιτροπής Επιλογής προτείνεται από το Ταμείο και, κατόπιν συμφωνίας με το Euro Working Group, περιλαμβάνεται στην απόφαση διορισμού τους».

13. Το τρίτο, τέταρτο και πέμπτο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου 4Α αντικαθίστανται ως εξής:

«Μετά τη συγκρότησή της, η Επιτροπή Επιλογής επανεξετάζει την αμοιβή των μελών του Γενικού Συμβουλίου και της Εκτελεστικής Επιτροπής του Ταμείου και, με την υποστήριξη του συμβούλου προσλήψεων, καθορίζει ένα εύρος προτεινόμενων αμοιβών σε αρμονία με αντίστοιχες πολιτικές αποδοχών παρόμοιων φορέων ή οργανισμών που λειτουργούν στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως είναι τα διεθνή δημόσια χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και οι εθνικοί οργανισμοί διαχείρισης δημόσιας περιουσίας, κατάλληλων για το ρόλο και τις αρμοδιότητές τους ως μελών του Ταμείου, με σκοπό την προσέλκυση και παραμονή στις θέσεις αυτές των ανάλογων υψηλών προσόντων υποψηφίων. Σε περίπτωση που οποιαδήποτε από τις ισχύουσες αμοιβές δεν εμπίπτει στο εύρος αποδοχών, όπως αυτό θα καθοριστεί από την Επιτροπή Επιλογής, η Επιτροπή Επιλογής την προσαρμόζει αναλόγως και εισηγείται στον Υπουργό Οικονομικών για να εκδώσει σχετική απόφαση. Μετά την ολοκλήρωση κάθε διαδικασίας επιλογής, η Επιτροπή Επιλογής προτείνει στον Υπουργό Οικονομικών λίστα των επικρατέστερων υποψηφίων για τη συγκεκριμένη θέση και προσδιορίζει την αμοιβή για κάθε υποψήφιο, εντός του προκαθορισμένου εύρους. Ο Υπουργός Οικονομικών διορίζει τον υποψήφιο επιλογής του με την προτεινόμενη αμοιβή από τη λίστα αυτή, εντός πέντε (5) ημερών από την παραλαβή της».

14. Στην παράγραφο 4 του άρθρου 6 διαγράφονται τα εισαγωγικά « » από τις λέξεις « συμφωνίας-πλαίσιο».

15. Στην παράγραφο 6 του άρθρου 6 η φράση «το Ταμείο παράσχει» αντικαθίσταται με τη φράση «το Ταμείο παρέχει».

16. Η περίπτωση γ' της παρ. 2 του άρθρου 6Α αντικαθίσταται ως εξής:

«γ. σε περίπτωση που η καθαρή θέση του πιστωτικού ιδρύματος είναι ανωτέρα του μηδενός, τη μετατροπή των άλλων μέσων κεφαλαίου της κατηγορίας 1 και, εν συνεχεία, εφόσον είναι απαραίτητο, των πρόσθετων μέσων κατηγορίας 1 και, εν συνεχεία, εφόσον είναι απαραίτητο, των μέσων κατηγορίας 2, και εν συνεχεία,

εφόσον είναι απαραίτητο, των λοιπών υποχρεώσεων μειωμένης εξασφάλισης, και εν συνεχεία, εφόσον είναι απαραίτητο, των μη εξασφαλισμένων υποχρεώσεων που δεν κατατάσσονται προνομιακά σύμφωνα με κανόνες αναγκαστικού δικαίου, σε κοινές μετοχές, ώστε να αποκατασταθεί το αναγκαίο επίπεδο του δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας για τα πιστωτικά ιδρύματα, όπως αυτό απαιτείται από την αρμόδια αρχή».

17. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 6Α η λέξη «ελεγκτή» αντικαθίσταται από τη λέξη «εκτιμητή».

18. Στην παράγραφο 6 του άρθρου 6Α, η λέξη «αναδιάρθρωσης» αντικαθίσταται με τη λέξη «αναδιοργάνωσης» και στο τέλος του εδαφίου προστίθεται η φράση «, με τον οποίο ενσωματώθηκε η Οδηγία 2001/24/ΕΚ (ΕΕ L 125)».

19. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 7 του άρθρου 6Α αντικαθίσταται ως εξής:

«Τα προηγούμενα εδάφια εφαρμόζονται, επίσης, και σε αφερεγγυότητα ή μη εκπλήρωση υποχρέωσης έναντι τρίτων μερών από μέλος του ομίλου, όταν αυτή οφείλεται στην εφαρμογή του παρόντος άρθρου επί απαιτήσεων του κατά άλλου μέλους του ίδιου ομίλου».

20. Στην παράγραφο 9 του άρθρου 6Α η φράση «ανεξασφάλιστων υποχρεώσεων με εξοφλητική προτεραιότητα» αντικαθίσταται με τη φράση «μη εξασφαλισμένων κοινών υποχρεώσεων».

21. Στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 7, πριν τις λέξεις «η συμφωνία πλαίσιο» προστίθενται οι λέξεις «και σε κάθε περίπτωση».

22. Στην αρχή του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 4 του άρθρου 7 προστίθενται οι λέξεις «Οι ελάχιστες προθεσμίες που προβλέπονται στο άρθρο 13 παρ. 1 του Κ.Ν. 2190/1920 μειώνονται σε επτά (7) ημέρες».

23. Στο τέλος της παρ. 4 του άρθρου 7, όπως αυτή τροποποιήθηκε με το παρόν άρθρο, προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Εκκρεμείς αυξήσεις ή μειώσεις κεφαλαίου που έχουν αποφασιστεί με προγενέστερες αποφάσεις Γενικών Συνελεύσεων πιστωτικών ιδρυμάτων, ανακαλούνται με τις Γενικές Συνελεύσεις που συγκαλούνται βάσει του παρόντος άρθρου και τις σε αυτό προβλεπόμενες προθεσμίες».

24. Στο δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης α' της παραγράφου 5 του άρθρου 7 η φράση «το Ταμείο δύναται να δεχτεί» αντικαθίσταται με τη φράση «το Ταμείο δέχεται».

25. Στο δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης β' της παραγράφου 2 του άρθρου 7Α η φράση «μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος» διαγράφεται.

26. Τα τρία πρώτα εδάφια της παραγράφου 1 του άρθρου 8 αντικαθίστανται ως εξής:

«Με απόφαση του Ταμείου καθορίζεται ο τρόπος και η διαδικασία διάθεσης του συνόλου ή μέρους των μετοχών πιστωτικού ιδρύματος που κατέχει το Ταμείο, λαμβάνοντας υπόψη τα οριζόμενα στις παραγράφους 3 και 4. Η διάθεση μπορεί να γίνει τμηματικά ή άπαξ, κατά την κρίση του Ταμείου, υπό την προϋπόθεση οι μετοχές διατίθενται εντός πέντε (5) ετών από την έναρξη ισχύος του Ν. 4340/2015 (Α' 134) και σε συμμόρφωση με τους κανόνες των κρατικών ενισχύσεων. Η διάθεση των μετοχών εντός των χρονικών ορίων του δευτέρου εδαφίου δεν δύναται να γίνει προς επιχείρηση, η οποία ανήκει άμεσα ή έμμεσα στο κράτος σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.»

27. Η παράγραφος 4 του άρθρου 8 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Η τιμή διάθεσης των μετοχών από το Ταμείο στις περιπτώσεις της παραγράφου 2 και η ελάχιστη τιμή κάλυψης των μετοχών από τους ιδιώτες επενδυτές στις περιπτώσεις της παραγράφου 3, ορίζονται από το Γενικό Συμβούλιο είτε σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 7, όταν έχει λάβει χώρα διαδικασία βιβλίου προσφορών είτε σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, με βάση δύο εκθέσεις αποτίμησης που διενεργούνται από δύο ανεξάρτητους χρηματοοικονομικούς συμβούλους με κύρος και εμπειρία σε σχετικά θέματα και ειδικά στην αποτίμηση των πιστωτικών ιδρυμάτων και σύμφωνα με την έκθεση που αναφέρεται στην παράγραφο 1.

Η τιμή διάθεσης ή η τιμή κτήσης που καθορίζεται σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο μπορεί να είναι χαμηλότερη από την πιο πρόσφατη τιμή κτήσης των μετοχών από το Ταμείο ή της τρέχουσας τιμής αγοράς, εφόσον είναι σύμφωνες με το σκοπό του Ταμείου και την έκθεση της παραγράφου 1.

Στην περίπτωση πώλησης πακέτων μετοχών από το Ταμείο, ο Υπουργός Οικονομικών λαμβάνει τις σχετικές εκθέσεις και αποτιμήσεις και έχει δικαίωμα αρνητικότητας αν η προτεινόμενη τιμή διάθεσης βρίσκεται εκτός του εύρους των αποτιμήσεων αυτών.

Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου και της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και στις αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο του Κ.Ν. 2190/1920».

28. Οι παράγραφοι 7 και 8 του άρθρου 10 αντικαθίστανται ως εξής:

«7. Πέραν των κριτηρίων που θεσπίζονται από το Ταμείο, με τη συνδρομή του ανεξάρτητου συμβούλου, η αξιολόγηση πρέπει να περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τα ακόλουθα κριτήρια:

(α) Αναφορικά με την αξιολόγηση των μελών του διοικητικού συμβουλίου και των επιτροπών του, πρέπει να πληρούνται, για κάθε ένα από αυτά, τουλάχιστον τα ακόλουθα:

αα) να διαθέτει τουλάχιστον δέκα (10) χρόνια εμπειρίας σε ανώτερες διευθυντικές θέσεις στους τομείς της τραπεζικής, της ελεγκτικής, της διαχείρισης κινδύνων ή διαχείρισης επισφαλών περιουσιακών στοιχείων, εκ των οποίων, ειδικά για τα μη εκτελεστικά μέλη, τρία (3) χρόνια ως μέλος διοικητικού συμβουλίου σε πιστωτικό ίδρυμα ή επιχείρηση του χρηματοπιστωτικού τομέα ή σε διεθνές χρηματοπιστωτικό ίδρυμα.

ββ) Να μην ασκεί, ούτε να του έχει ανατεθεί κατά τα τελευταία τέσσερα (4) χρόνια πριν το διορισμό του, σημαντικό δημόσιο λειτούργημα, όπως Αρχηγού του Κράτους ή Προέδρου της Κυβέρνησης, ανώτερου πολιτικού αξιωματούχου, ανώτερου κυβερνητικού, δικαστικού ή στρατιωτικού υπαλλήλου ή σημαντική θέση ως ανώτερου στελέχους δημοσίων επιχειρήσεων ή στελέχους πολιτικού κόμματος.

Κάθε μέλος πρέπει να δηλώνει όλες τις οικονομικές διασυνδέσεις με το πιστωτικό ίδρυμα πριν από το διορισμό του. Η αρμόδια αρχή πρέπει να έχει επιβεβαιώσει την ικανότητα και καταλληλότητά του για τη θέση, όπου αυτό προβλέπεται. Πρόσθετα κριτήρια που προβλέπονται ειδικές δεξιότητες που απαιτούνται για συγκεκριμένα καθήκοντα εντός του διοικητικού συμβουλίου καθορίζονται από το Ταμείο σε συνεργασία με τον ανεξάρτητο

σύμβουλο στο πλαίσιο της αναθεώρησης της εταιρικής διακυβέρνησης. Τα κριτήρια θα πρέπει να ενημερώνονται τουλάχιστον μία φορά ανά διετία και συχνότερα εάν υπάρχει ουσιαστική μεταβολή στη χρηματοοικονομική θέση του πιστωτικού ιδρύματος.

8. Το μέγεθος και η συλλογική γνώση των συμβουλίων και των επιτροπών πρέπει να αντανακλά το επιχειρηματικό μοντέλο και τη χρηματοοικονομική κατάσταση του πιστωτικού ιδρύματος. Η αξιολόγηση των μελών πρέπει να εξασφαλίζει το κατάλληλο μέγεθος και σύνθεση των ανωτέρω οργάνων. Η αξιολόγηση της δομής και της σύνθεσης των διοικητικών συμβουλίων και επιτροπών πρέπει να στηρίζεται στα ακόλουθα ελάχιστα κριτήρια:

α) Το Διοικητικό Συμβούλιο του πιστωτικού ιδρύματος περιλαμβάνει τουλάχιστον τρεις (3) εμπειρογνώμονες ως ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη με επαρκείς γνώσεις και διεθνή εμπειρία τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ετών σε αντίστοιχα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, εκ των οποίων τουλάχιστον τρία (3) χρόνια ως μέλη διεθνούς τραπεζικού ομίλου που δεν δραστηριοποιείται στην Ελληνική αγορά. Τα μέλη αυτά δεν πρέπει να είχαν οποιαδήποτε σχέση με πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στην Ελλάδα κατά τα προηγούμενα δέκα (10) χρόνια.

β) Τα προαναφερθέντα ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη προεδρεύουν σε όλες τις επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου.

γ) Τουλάχιστον ένα (1) μέλος του διοικητικού συμβουλίου πρέπει να έχει σχετική εξειδίκευση και τη διεθνή εμπειρία τουλάχιστον πέντε (5) ετών στη διαχείριση των κινδύνων ή τη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων. Το εν λόγω μέλος επικεντρώνεται και έχει ως μοναδική του αρμοδιότητα τη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων σε επίπεδο διοικητικού συμβουλίου και προεδρεύει σε ειδική επιτροπή του διοικητικού συμβουλίου που ασχολείται με τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια».

29. Στην παράγραφο 6 του άρθρου 12 η φράση «καταχωρούνται σε ειδικό αποθεματικό λογαριασμό και μπορούν να διανέμονται στο Ελληνικό Δημόσιο» αντικαθίσταται με τη φράση «καταχωρούνται σε ειδικό λογαριασμό και μπορούν να μεταφέρονται στο Ελληνικό Δημόσιο».

30. Το άρθρο 16 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 16

Δάνειο Εξυγίανσης

Το Ταμείο δύναιται να χορηγεί δάνειο εξυγίανσης, όπως ορίζεται στη Σύμβαση Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης της 19.8.2015, στο Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων (ΤΕΚΕ) προς το σκοπό κάλυψης δαπανών για τη χρηματοδότηση της εξυγίανσης τραπεζών από το ΤΕΚΕ, τηρουμένων των κανόνων κρατικών ενισχύσεων της Ε.Ε.

Για την αποπληρωμή του δανείου ευθύνονται ως εγγυητές τα πιστωτικά ιδρύματα που συμμετέχουν στο ΤΕΚΕ κατά το λόγο των κατά το νόμο εισφορών τους είτε προς το Ταμείο Εξυγίανσης είτε προς το Σκέλος Κάλυψης Καταθέσεων, κατά περίπτωση.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, κατόπιν αιτήματος του ΤΕΚΕ και γνώμη της Τράπεζας της Ελλάδος, καθορίζεται το ποσό, ο χρόνος και ο τρόπος εκταμίευσης του δανείου και ρυθμίζεται κάθε αναγκαίο ζήτημα για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου».

31. Στην αρχή της παραγράφου 4 του άρθρου 16Γ προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Οι αποφάσεις του Γενικού Συμβουλίου και της Εκτελεστικής Επιτροπής, εφόσον λαμβάνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος και κατ' εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας, θεωρούνται σύμφωνες με τους σκοπούς του Ταμείου, όπως αυτοί ορίζονται στο άρθρο 2 και με τους κανόνες χρηστής διαχείρισης της περιουσίας του.»

Άρθρο 6

Τροποποίηση του Ν. 4261/2014 (Α'107)

Στο τρίτο εδάφιο της περίπτωσης θ' της παρ. 1 του άρθρου 145Α του Ν. 4261/2014 μετά τις λέξεις «για ομόλογα» προστίθενται οι λέξεις «ή για υβριδικούς τίτλους».

Άρθρο 7

Τροποποιήσεις του άρθρου 2 του Ν. 4335/2015 (Α'80)

Το εσωτερικό άρθρο 36 του άρθρου 2 του Ν. 4335/2015 τροποποιείται ως εξής:

- α. Στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 η φράση «νόμιμο ελεγκτή» αντικαθίσταται από τη φράση «εκτιμητή».
- β. Στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 9 η φράση «νόμιμο ελεγκτή» αντικαθίσταται από τη φράση «εκτιμητή».
- γ. Στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 9 η λέξη «ελεγκτή» αντικαθίσταται από τη λέξη «εκτιμητή».

Άρθρο 8

Τροποποιήσεις του Ν. 3301/2004 (Α'263)

α) Στο τέλος της περίπτωσης β' της παρ. 2 του άρθρου 1 προστίθεται η φράση «Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας».

β) Στο τέλος της περίπτωσης ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 2, προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«καθώς και οι υπό αίρεση μετατρέψιμες ομολογίες που εκδίδονται είτε σε άυλη είτε σε έγγραφη μορφή, από πιστωτικά ιδρύματα σύμφωνα με την ΠΥΣ 36/2015 (Α' 135) και αναλαμβάνονται από το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας.»

Άρθρο 9

Σε περιπτώσεις επείγουσας ανάγκης και μέχρι τη χορήγηση δανείου του άρθρου 16 του Ν. 3864/2010, από το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας προς το Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων (ΤΕΚΕ), το Σκέλος Κάλυψης Καταθέσεων του ΤΕΚΕ δύναται να προκαταβάλει προσωρινά προς το Ταμείο Εξυγίανσης, με μορφή δανείου, τα αναγκαία κεφάλαια με σκοπό την κάλυψη από το Ταμείο Εξυγίανσης δαπανών για τη χρηματοδότηση της εξυγίανσης τραπεζών.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, κατόπιν αιτήματος του ΤΕΚΕ και γνώμη της Τράπεζας της Ελλάδος, καθορίζεται το ποσό, ο χρόνος και ο τρόπος εκταμίευσης και τίθεται το ανώτατο όριο επιτοκίου για την αποπληρωμή του δανείου, κατά το μέρος του δανείου, το οποίο υπερβαίνει το υπολειπόμενο ποσό προς πλήρη ανάλωση της χορηγηθείσας πίστωσης δύναμει της υπ' αριθμ. 9249/9.10.2011 απόφασης του Υπουργού Οικονομικών (Β' 2246) και ρυθμίζεται κάθε αναγκαίο ζήτημα για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.

Το συνολικό ποσό του δανείου αποπληρώνεται αμέσως μετά την ενεργοποίηση της διαδικασίας της παρ. 1 του άρθρου 16 του Ν. 3864/2010, με δάνειο που συνάπτεται με το ΤΧΣ με το ΤΕΚΕ.

Η χορήγηση του δανείου πραγματοποιείται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΤΕΚΕ.

Άρθρο 10

Το άρθρο 96 του Ν. 4316/2014 (Α'270) καταργείται.

Άρθρο 11

1. Στο άρθρο 39 του Ν. 4172/2013 (Α' 167) προστίθεται νέα παράγραφος 4 ως εξής:

«4. Τα εισοδήματα από την εκμίσθωση ακίνητης περιουσίας, τα οποία δεν έχουν εισπραχθεί από τον δικαιούχο, δεν συνυπολογίζονται στο συνολικό εισόδημά του, εφόσον έως την προθεσμία υποβολής της ετήσιας δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, έχει εκδοθεί εις βάρος του μισθωτή διαταγή πληρωμής ή διαταγή απόδοσης χρήσης μίσθιου ή δικαστική απόφαση αποβολής ή επιδίκασης μισθωμάτων ή έχει ασκηθεί εναντίον του μισθωτή αγωγή αποβολής ή επιδίκασης μισθωμάτων. Τα εν λόγω εισοδήματα φορολογούνται στο έτος και κατά το ποσό που αποδεδειγμένα εισπράχθηκαν, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του άρθρου 8. Τα μη εισπραχθέντα εισοδήματα δηλώνονται σε ειδικό κωδικό ανείσπρακτων εισοδημάτων από εκμίσθωση ακίνητης περιουσίας της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος.»

2. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου έχουν εφαρμογή για εισοδήματα που αποκτώνται από την 1η Ιανουαρίου 2015 και μετά.

Άρθρο 12

Ειδικό Τέλος Παιγνίων ανά στήλη

1. Επιβάλλεται ειδικό τέλος πέντε (0,05) λεπτών του ευρώ, ανά στήλη, κάθε παιγνίου της ΟΠΑΠ Α.Ε..

Το ειδικό τέλος βαρύνει τον παίκτη και αποδίδεται στο Ελληνικό Δημόσιο, απευθείας, από την ΟΠΑΠ Α.Ε..

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται η διαδικασία και ο χρόνος απόδοσης του ειδικού τέλους, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

2. Στο Παράρτημα του Ν. 4174/2013 (Α'170), όπως ισχύει, μετά τη φράση «Φόρος επί του ζύθου (άρθρο 39 του β.δ. 24.9/20.10.1958, όπως ισχύει)» προστίθεται η φράση «Ειδικό Τέλος Παιγνίων ανά στήλη».

3. Η ισχύς των προηγούμενων παραγράφων αρχίζει από την 1.1.2016.

Άρθρο 13

Τροποποίηση του Ν. 2960/2001 (Α'265)

1. Το άρθρο 91 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 91

Συντελεστής Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης-Απαλλαγής

1. Ο συντελεστής του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης (Ε.Φ.Κ.), που επιβάλλεται στα προϊόντα του προηγούμενου άρθρου, ορίζεται σε είκοσι (20) ευρώ ανά εκατόλιτρο τελικού προϊόντος.

2. Απαλλάσσονται από τον ειδικό φόρο κατανάλωσης τα απλά κρασιά, τα οποία παράγουν ιδιώτες και τα οποία καταναλώνονται από τον ίδιο τον παραγωγό, τα μέλη της οικογενείας του ή τους προσκεκλημένους του, με την προϋπόθεση ότι δεν μεσολαβεί πώληση.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής των διατάξεων της παρούσας παραγράφου.

3. Ομοίως, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται οι όροι και οι διαδικασίες για τον έλεγχο και την εποπτεία των μονάδων παραγωγής, εμφιάλωσης και εμπορίας των προϊόντων των άρθρων 90 και 92 του παρόντος Κώδικα για φορολογικούς σκοπούς».

2. Το άρθρο 93 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 93

Συντελεστής Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης

Ο συντελεστής του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης (Ε.Φ.Κ.), που επιβάλλεται στα προϊόντα του προηγούμενου άρθρου, ορίζεται σε είκοσι (20) ευρώ ανά εκατόλιτρο τελικού προϊόντος».

Η ισχύς των διατάξεων του παρόντος άρθρου αρχίζει από 1.1.2016.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ Ν. 3869/2010 (Α΄ 130) ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΥΡΙΑΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ

Άρθρο 14

Τροποποίηση διατάξεων του Ν. 3869/2010 (Α΄130)

1. Η παρ. 2 του άρθρου 9 του Ν. 3869/2010 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2018 ο οφειλέτης μπορεί να υποβάλει στο δικαστήριο πρόταση εκκαθάρισης και σχέδιο διευθέτησης οφειλών ζητώντας να εξαιρεθεί από την εκποίηση βεβαρημένο ή μη με εμπράγματη ασφάλεια ακίνητο, εφόσον, στο πρόσωπο του οφειλέτη, πληρούνται σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις: α) το συγκεκριμένο ακίνητο χρησιμεύει ως κύρια κατοικία του, β) το μηνιαίο διαθέσιμο οικογενειακό του εισόδημα δεν υπερβαίνει τις εύλογες δαπάνες διαβίωσης, όπως αυτές προσδιορίζονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 5 του παρόντος, προσαυξημένες κατά εβδομήντα τοις εκατό (70%), γ) η αντικειμενική αξία της κύριας κατοικίας κατά το χρόνο συζήτησης της αίτησης δεν υπερβαίνει τις εκατόν ογδόντα χιλιάδες (180.000) ευρώ για τον άγαμο οφειλέτη, προσαυξημένη κατά σαράντα χιλιάδες ευρώ (40.000) ευρώ για τον έγγαμο οφειλέτη και κατά είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ ανά τέκνο και μέχρι τρία (3) τέκνα και δ) ο οφειλέτης είναι συνεργάσιμος δανειολήπτης, βάσει του Κώδικα Δεοντολογίας Τραπεζών, όπου αυτός εφαρμόζεται. Το σχέδιο διευθέτησης οφειλών θα προβλέπει ότι ο οφειλέτης θα καταβάλλει το μέγιστο της δυνατότητας αποπληρωμής του και ότι καταβάλλει ποσό τέτοιο ώστε οι πιστωτές του δεν θα βρεθούν, χωρίς τη συναίνεσή τους, σε χειρότερη οικονομική θέση από αυτήν στην οποία θα βρίσκονταν σε περίπτωση αναγκαστικής εκτέλεσης.

Με απόφαση της Τράπεζας της Ελλάδος η οποία θα εκδοθεί εντός τριάντα (30) ημερών από τη δημοσίευση του παρόντος ορίζονται η διαδικασία και τα κριτήρια που λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό της μέγιστης ικανότητας αποπληρωμής του οφειλέτη και τον προσδιορισμό του ποσού το οποίο θα ελάμβαναν οι πιστωτές σε περίπτωση αναγκαστικής εκτέλεσης, καθώς και για τον προσδιορισμό της ενδεχόμενης ζημίας των πιστωτών.

Μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2018, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες στο πρόσωπο του οφειλέτη πληρούνται σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις: α) το συγκεκριμένο ακίνητο χρησιμεύει ως κύρια κατοικία του, β) το μηνιαίο διαθέσιμο οικογενειακό του εισόδημα υπολείπεται ή είναι ίσο των ευλόγων δαπανών διαβίωσης, όπως αυτές προσδιορίζονται στην παρ. 3 του άρθρου 5 του παρόντος, γ) η αντικειμενική αξία της κύριας κατοικίας του κατά το χρόνο συζήτησης της αίτησης δεν υπερβαίνει τις εκατόν είκοσι χιλιάδες (120.000) ευρώ για τον άγαμο οφειλέτη, προσαυξημένη κατά σαράντα χιλιάδες (40.000) ευρώ για τον έγγαμο οφειλέτη και κατά είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ ανά τέκνο και μέχρι τρία τέκνα, δ) είναι συνεργάσιμος δανειολήπτης, βάσει του Κώδικα Δεοντολογίας Τραπεζών, όπου αυτός εφαρμόζεται και ε) βρίσκεται σε πραγματική αδυναμία πληρωμής των μηνιαίων καταβολών, όπως αυτές ορίζονται στο σχέδιο διευθέτησης οφειλών της προηγούμενης παραγράφου, διασφαλίζεται, ότι οι πιστωτές δεν θα βρεθούν, χωρίς τη συναίνεσή τους, σε χειρότερη οικονομική θέση από αυτήν στην οποία θα βρίσκονταν σε περίπτωση αναγκαστικής εκτέλεσης, με τον ακόλουθο τρόπο.

Ο οφειλέτης δύναται να υποβάλει αίτηση στο Ελληνικό Δημόσιο για τη μερική κάλυψη του ποσού της μηνιαίας καταβολής του σχεδίου διευθέτησης οφειλών του παρόντος άρθρου, το οποίο ορίζει η δικαστική απόφαση. Ο οφειλέτης υποχρεούται να καταβάλει το μέγιστο της δυνατότητας αποπληρωμής του και σε κάθε περίπτωση υποχρεούται στην καταβολή ελάχιστης συνεισφοράς. Η συνεισφορά του Ελληνικού Δημοσίου στο παραπάνω σχέδιο διευθέτησης οφειλών δεν μπορεί να υπερβαίνει σε διάρκεια τα τρία (3) έτη, και καταβάλλεται στους πιστωτές, υπό την προϋπόθεση ότι ο οφειλέτης παραμένει συνεπής στην καταβολή της ελάχιστης συνεισφοράς. Με απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Οικονομικών, η οποία θα εκδοθεί έως 31 Δεκεμβρίου 2015, καθορίζονται τα κριτήρια προσδιορισμού του ύψους της συνεισφοράς του Δημοσίου, της ελάχιστης συνεισφοράς του οφειλέτη, καθώς και οι ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις για την εφαρμογή της παρούσας. Μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2016 το Δημόσιο έχει τη δυνατότητα να προβεί σε μερική κάλυψη της διαφοράς μεταξύ του ποσού που καταβάλλει ο οφειλέτης, που πληροί τις παραπάνω προϋποθέσεις και του ποσού που ορίζεται στο σχέδιο διευθέτησης οφειλών. Στην περίπτωση αυτή το σχέδιο διευθέτησης οφειλών θεωρείται ότι εξυπηρετείται και οποιοδήποτε μη καταβληθέν ποσό κεφαλαιοποιείται στο υπολειπόμενο ποσό του σχεδίου διευθέτησης οφειλών.

Οι όροι και προϋποθέσεις της εξόφλησης της οφειλής αυτής από το Ελληνικό Δημόσιο στους πιστωτές για το 2016 ορίζονται ομοίως με την ανωτέρω απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Οικονομικών.

Η εξυπηρέτηση της οφειλής γίνεται με επιτόκιο που δεν υπερβαίνει αυτό της ενήμερης οφειλής ή το μέσο επιτόκιο στεγαστικού δανείου με κυμαινόμενο επιτόκιο που ίσχυε, σύμφωνα με το στατιστικό δελτίο της Τράπεζας της Ελλάδος κατά τον τελευταίο μήνα για τον οποίο υφίσταται μέτρηση, αναπροσαρμοζόμενο με επιτόκιο αναφοράς αυτό των Πράξεων Κύριας Αναχρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας ή, σε περίπτωση καθορισμού σταθερού επιτοκίου, το μέσο

επιτόκιο στεγαστικού δανείου για ανάλογη της ρύθμισης περίοδο, όπως ομοίως προκύπτει από το στατιστικό δελτίο της Τράπεζας της Ελλάδος, και χωρίς ανατοκισμό. Για τον προσδιορισμό της περιόδου τοκοχρεολυτικής εξόφλησης της οριζόμενης συνολικής οφειλής λαμβάνεται υπόψη το συνολικό ύψος της οφειλής και η οικονομική δυνατότητα του οφειλέτη. Η περίοδος πάντως αυτή δεν μπορεί να υπερβαίνει τα είκοσι (20) έτη εκτός αν η διάρκεια των συμβάσεων δυνάμει των οποίων χορηγήθηκαν οι πιστώσεις στον οφειλέτη ήταν μεγαλύτερη των είκοσι (20) ετών, οπότε ο Ειρηνοδίκης δύναται να προσδιορίσει μεγαλύτερη διάρκεια η οποία πάντως δεν υπερβαίνει τα τριάντα πέντε (35) έτη. Οι απαιτήσεις των πιστωτών ικανοποιούνται από τις καταβολές του οφειλέτη με βάση την παρούσα παράγραφο κατά αναλογική εφαρμογή των άρθρων 974 επ. ΚΠολΔ.

Αν κατά τη διάρκεια της αποπληρωμής του σχεδίου διευθέτησης οφειλών, ο οφειλέτης πωλήσει την κύρια κατοικία του και το τίμημα από την πώληση υπερβαίνει το ποσό της διευθετημένης δανειακής οφειλής, όπως αυτή καθορίζεται από τη δικαστική απόφαση, για την οποία έχει εγγράφει προσημείωση ή υποθήκη στην κύρια κατοικία, τότε το ήμισυ της διαφοράς κατανέμεται υπέρ των ενέγγυων και προνομιούχων πιστωτών. Σε κάθε περίπτωση το ποσό το οποίο λαμβάνει ο κάθε πιστωτής από την παραπάνω κατανομή, δεν μπορεί να είναι ανώτερο του ποσού που θα λάμβανε δυνάμει του σχεδίου διευθέτησης οφειλών.

Η έναρξη ισχύος του παρούσας παραγράφου ορίζεται από 1 Ιανουαρίου 2016».

2. Η παρ. 6 του άρθρου 4 του Ν. 3869/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Από την ολοκλήρωση της κατάθεσης της αίτησης και εφεξής: α) ο οφειλέτης υποχρεούται να προβαίνει συμμετρως προς τους πιστωτές του στις μηνιαίες καταβολές που ορίζονται στο εδάφιο γ' της παραγράφου 3 του άρθρου 5 του παρόντος νόμου, β) αναστέλλεται μέχρι την έκδοση οριστικής αποφάσεως η παραγραφή των απαιτήσεων των πιστωτών που έχουν συμπεριληφθεί στην αίτηση του οφειλέτη, σύμφωνα με την παράγραφο 1 και γ) επέρχεται η λύση της μέχρι τότε ισχύουσας ρύθμισης ή διευκόλυνσης ή τμηματικής καταβολής των οφειλών της παραγράφου 2 του άρθρου 1, οι οποίες κατά την ημερομηνία κατάθεσης της αιτήσεως του οφειλέτη για την υπαγωγή στη διαδικασία του παρόντος νόμου, τελούν σε αναστολή διοικητική, δικαστική ή εκ του νόμου ή έχουν υπαχθεί σε ρύθμιση ή διευκόλυνση τμηματικής καταβολής κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 1 του παρόντος νόμου.

3. Η παρ. 4 του άρθρου 5 του Ν. 3869/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Σε περίπτωση που ο οφειλέτης καθυστερεί την καταβολή των δόσεων που ορίζονται από τον ειρηνοδίκη, σύμφωνα με την παράγραφο 2, με συνέπεια το συνολικό ύψος του ποσού σε καθυστέρηση να υπερβαίνει αθροιστικώς την αξία τριών (3) μηνιαίων δόσεων ετησίως, ο ειρηνοδίκης ή το κατά περίπτωση αρμόδιο δικαστήριο διατάσσει την ανάκληση της προσωρινής διαταγής με την οποία ορίστηκε η καταβολή των δόσεων ή την ανάκληση κάθε άλλου προληπτικού ή ανασταλτικού μέτρου. Η αίτηση του πιστωτή για την ανάκληση κατατίθεται το αργότερο εντός τεσσάρων (4) μηνών από τη δημιουργία

του λόγου ανάκλησης. Κάθε κλήτευση πραγματοποιείται προ δέκα (10) ημερών.»

4. Η παρ. 2 του άρθρου 5Α του Ν. 3869/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Η προσωρινή απαλλαγή του οφειλέτη κατά την ανωτέρω παράγραφο χορηγείται για διάστημα δεκαοκτώ (18) μηνών. Από της εκδόσεως της δικαστικής αποφάσεως της παρ. 1 και για όσο χρόνο διαρκεί η προσωρινή απαλλαγή του οφειλέτη αναστέλλονται το πάσης φύσεως ατομικά καταδικωτικά μέτρα εναντίον του. Με την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 938 επ. ΑΚ περί καταδολίευσης δανειστών και, εφόσον κατά τη διάρκεια ισχύος της προσωρινής απαλλαγής δεν μεταβληθούν οι προϋποθέσεις της προηγούμενης παραγράφου, αφού παρέλθει διάστημα δεκαοκτώ (18) μηνών, ο οφειλέτης απαλλάσσεται από το υπόλοιπο των χρεών του σύμφωνα με το άρθρο 11 παρ. 1 του Ν. 3869/2010. Κατά τη διάρκεια του ανωτέρω διαστήματος, ο οφειλέτης υποχρεούται να ενημερώνει οποτεδήποτε καταστεί αναγκαίο, και σε κάθε περίπτωση το αργότερο ανά τρίμηνο, από την ημερομηνία εκδόσεως της δικαστικής αποφάσεως της παραγράφου 1, τη γραμματεία του ειρηνοδικείου στην οποία τηρείται ο φάκελός του, για οποιαδήποτε μεταβολή της προσωπικής περιουσιακής του κατάστασης και των πάσης φύσεως εισοδημάτων του ιδίου και της οικογενείας του. Σε περίπτωση παράβασης της ανωτέρω υποχρέωσης, ή σε περίπτωση που ο οφειλέτης παραλείψει να ενημερώσει ειλικρινώς το φάκελό του σε σχέση με τα στοιχεία που αφορούν την περιουσιακή του κατάσταση και τα πάσης φύσεως εισοδήματα του ιδίου και της οικογενείας του, τότε με αίτηση οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον ενώπιον του αρμοδίου ειρηνοδικείου, η οποία δικάζεται κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, ο οφειλέτης κηρύσσεται έκπτωτος από το καθεστώς προσωρινής απαλλαγής και αίρεται η αναστολή των ατομικών καταδικωτικών μέτρων εναντίον του.»

5. Η παρ. 1 του άρθρου 6 του Ν. 3869/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Μετά τη συζήτηση ενώπιον του ειρηνοδίκη κατά την ημέρα επικύρωσης και, εφόσον δεν έχει εκδοθεί προσωρινή διαταγή κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 5 του παρόντος νόμου, ο οφειλέτης ή κάθε άλλος που έχει έννομο συμφέρον μπορεί να ζητήσει από το αρμόδιο δικαστήριο που δικάζει κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων την αναστολή της εκτελεστικής διαδικασίας που έχει ξεκινήσει κατά του οφειλέτη. Η αναστολή χορηγείται για χρονικό διάστημα που δεν θα υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες, αρχομένης από την ημερομηνία ολοκλήρωσης της υποβολής της αίτησης ή, εφόσον η συζήτηση της κύριας αιτήσεως έχει προσδιορισθεί σε βραχύτερο χρόνο, έως την ημέρα συζήτησης της κύριας αιτήσεως. Η ισχύς της απόφασης των ασφαλιστικών μέτρων δεσμεύει όλους τους πιστωτές που έχουν περιληφθεί στην αίτηση σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 4 του παρόντος νόμου, ανεξαρτήτως εάν αυτοί έχουν εκκινήσει ή όχι διαδικασίες αναγκαστικής εκτέλεσης εις βάρος του οφειλέτη. Η αναστολή της εκτελεστικής διαδικασίας διατάσσεται από το αρμόδιο δικαστήριο, εφόσον αυτό πιθανολογεί: α) την ευδοκίμηση της κύριας αίτησης και β) την πρόκληση ουσιώδους βλάβης στα συμφέροντα του αιτούντος.»

6. Η παρ. 2 του άρθρου 6 του Ν. 3869/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Πριν από την έναρξη της διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης, το αρμόδιο δικαστήριο μπορεί με αίτηση οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον, η οποία δικάζεται κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων να διατάξει όποιο μέτρο κρίνει αναγκαίο για να αποτραπεί κάθε επιζήμια για τους πιστωτές μεταβολή της περιουσίας του οφειλέτη ή μείωση της αξίας της. Η ισχύς της απόφασης των ασφαλιστικών μέτρων δεν υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες, αρχομένης από την ημερομηνία ολοκλήρωσης της υποβολής της αίτησης ή, εφόσον η συζήτηση της κύριας αιτήσεως έχει προσδιορισθεί σε βραχύτερο χρόνο, την ημέρα συζήτησης της κύριας αιτήσεως του οφειλέτη. Η ισχύς της απόφασης των ασφαλιστικών μέτρων δεσμεύει όλους τους πιστωτές που έχουν περιληφθεί στην αίτηση του οφειλέτη, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 4 του παρόντος νόμου. Το δικαστήριο διατάσσει τα ασφαλιστικά μέτρα, εφόσον πιθανολογεί ότι: α) η κύρια αίτηση θα ευδοκμήσει και β) επίκειται μεταβολή της περιουσίας του οφειλέτη ή μείωση της αξίας της, ουσιωδώς επιζήμια για τους πιστωτές».

7. Η παρ. 1 του άρθρου 9 του Ν. 3869/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Εφόσον υπάρχει ρευστοποιήσιμη περιουσία, η εκποίηση της οποίας κρίνεται απαραίτητη για την ικανοποίηση των πιστωτών ή όταν το δικαστήριο κρίνει αναγκαίο να παρακολουθήσει και να υποβοηθήσει την εκτέλεση των όρων ρύθμισης των οφειλών για την απαλλαγή του οφειλέτη από τα χρέη ή την εξασφάλιση των συμφερόντων των πιστωτών ορίζεται εκκαθαριστής. Εκκαθαριστής μπορεί να ορίζεται το πρόσωπο που προτείνουν πιστωτές οι οποίοι αντιπροσωπεύουν την πλειοψηφία των πιστώσεων ή πρόσωπο από τον κατάλογο των πραγματογνωμόνων που προβλέπεται στο άρθρο 371 του ΚΠολΔ. Έργο του εκκαθαριστή είναι αυτό που προσδιορίζεται ειδικά με την απόφαση του διορισμού του και, σε κάθε περίπτωση, η διαχείριση της περιουσίας του οφειλέτη, η διασφάλισή της σε όλο το νόμιμο ύψος της χάριν των πιστωτών, η πρόσφορη εκποίησή της και η διανομή του προϊόντος της εκποίησης στους πιστωτές. Οι διατάξεις του Πτωχευτικού Κώδικα περί συνδίκου εφαρμόζονται αναλόγως και στον εκκαθαριστή. Από τη ρευστοποιήσιμη περιουσία του οφειλέτη, εξαιρούνται τα πράγματα που ορίζονται ως ακατάσχετα, σε εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 953 του ΚΠολΔ. Όλη η περιουσία του οφειλέτη που δεν εξαιρείται από την κατάσχεση κατά το άρθρο 953 ΚΠολΔ θα κατάσχετα και θα εκποιείται με σκοπό την ικανοποίηση των δανειστών. Οι απαιτήσεις των πιστωτών ικανοποιούνται σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ΚΠολΔ».

8. Η παρ. 4 του άρθρου 10 του Ν. 3869/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Ο οφειλέτης υποχρεούται καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας του παρόντος νόμου, όπως επίσης, και κατά τη διάρκεια αποπληρωμής του σχεδίου διευθέτησης οφειλών να επιδεικνύει τη συμπεριφορά συνεργάσιμου δανειολήπτη υπό την έννοια της Απόφασης της Τράπεζας της Ελλάδος, Ευρωσύστημα Επιτροπή Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων (ΦΕΚ 2287/27.8.2014) σε σχέση με τους συνεργάσιμους δανειολήπτες».

9. Η παρ. 1 του άρθρου 2 της υποπαραγράφου Α.4 του Κεφαλαίου Α' του Ν. 4336/2015 (Α'94) αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι οφειλέτες των οποίων η κύρια αίτηση εκκρεμεί κατά το χρόνο έναρξης ισχύος του παρόντος νόμου υποχρεούνται εντός έξι (6) μηνών από της έναρξεως της ισχύος του παρόντος νόμου και εφόσον μέχρι τότε δεν έχει λάβει χώρα συζήτηση της αιτήσεώς τους, να υποβάλουν στη γραμματεία του Δικαστηρίου όπου τηρείται ο φάκελος της αιτήσεώς τους, επικαιροποιημένα τα στοιχεία που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 4 του Ν. 3869/2010. Η παράλειψη του οφειλέτη να ενημερώσει τα ανωτέρω στοιχεία του φακέλου θεωρείται παράβαση καθήκοντος ειλικρινούς δηλώσεως του άρθρου 10 του Ν. 3869/2010».

10. Στο εδάφιο γ' της παρ. 3 του άρθρου 9 του Ν. 3869/2010 (Α'130) οι λέξεις «και ο σύζυγος αυτού δεν διαθέτει ακίνητο που μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως κατοικία» διαγράφονται και στο τελευταίο εδάφιο της ίδιας παραγράφου η φράση θα «χρησιμοποιηθεί ως κατοικία» αντικαθίσταται ως εξής: «χρησιμοποιηθεί ως κύρια κατοικία».

11. Η εφαρμογή του παρόντος άρθρου αρχίζει από 1.1.2016 και δεν καταλαμβάνει εκκρεμείς υποθέσεις, καθώς και αιτήσεις που έχουν κατατεθεί έως και 31.12.2015.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 15

Στο άρθρο 11 του Ν. 4052/2012 (Α' 41), όπως ισχύει, προστίθεται παράγραφος στ', ως εξής:

«στ. 1. Καθιερώνεται μηχανισμός αυτόματης επιστροφής (claw back) για την ενδονοσοκομειακή φαρμακευτική δαπάνη. Το όριο δαπανών των δημόσιων νοσοκομείων για τη φαρμακευτική δαπάνη, πέραν του οποίου εφαρμόζεται ο μηχανισμός αυτόματης επιστροφής (claw back), ορίζεται σε πεντακόσια εβδομήντα εκατομμύρια (570.000.000,00) ευρώ για το έτος 2016, σε πεντακόσια πενήντα εκατομμύρια (550.000.000,00) ευρώ για το έτος 2017 και σε πεντακόσια τριάντα εκατομμύρια (530.000.000,00) ευρώ για το έτος 2018, συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ. Οποιαδήποτε φαρμακευτική δαπάνη υπερβαίνει τα παραπάνω καθορισθέντα όρια, επιστρέφεται από τις φαρμακευτικές εταιρείες ή τους κατόχους αδειας αγοράς και καταβάλλεται σε ειδικό λογαριασμό που ορίζεται από τον Υπουργό Υγείας ή συμψηφίζεται από το Υπουργείο Υγείας με ισόποσες οφειλές για την προμήθεια φαρμακευτικών προϊόντων.

2. Στην ανωτέρω διάταξη στ.1. εμπίπτουν όλες οι φαρμακευτικές δαπάνες που δεν περιλαμβάνονται στον ισχύοντα κλειστό προϋπολογισμό του ΕΟΠΥΥ.

3. Οποιαδήποτε υπέρβαση των δημόσιων δαπανών για τα φαρμακευτικά προϊόντα πάνω από το όριο δαπανών του έτους, εντός του οποίου πραγματοποιείται η δαπάνη, δεν επιτρέπεται και θα επιστρέφεται αυτόματα.

4. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας, η οποία θα εκδοθεί έως τις 10.12.2015, καθορίζεται κάθε λεπτομέρεια που απαιτείται για την εφαρμογή της διάταξης αυτής».

Άρθρο 16

1. Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 1 του Ν. 3213/2003 (Α'309), όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε από το άρθρο 222 του Ν. 4281/2014 (Α'160), προστίθεται εδάφιο τρίτο ως εξής:

«Κατ' εξαίρεση και ειδικώς για την υποβολή των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης του έτους 2015 (χρήση 2014), η προθεσμία υποβολής των δηλώσεων αυτών λήγει την 31η Δεκεμβρίου 2015».

2. Στο άρθρο 229 του Ν. 4281/2014 (Α'160) προστίθεται παράγραφος 5 ως εξής:

«5. Κατ' εξαίρεση και ειδικώς για την υποβολή των δηλώσεων οικονομικών συμφερόντων του έτους 2015 (χρήση 2014), η προθεσμία υποβολής των δηλώσεων αυτών λήγει την 31η Δεκεμβρίου 2015».

Άρθρο 17
Ρυθμίσεις για τα τέλη κυκλοφορίας των επιβατικών οχημάτων

1. Οι υποπεριπτώσεις α' και β' της περίπτωσης Α' της παρ. 1 του άρθρου 20 του Ν. 2948/2001 (Α'242), όπως ισχύει, αντικαθίστανται ως εξής:

α) Αυτοκίνητα οχήματα ιδιωτικής χρήσης
Επιβατικά αυτοκίνητα που έχουν ταξινομηθεί για πρώτη φορά στην Ελλάδα έως τις 31.10.2010 και δίκυκλες και τρίκυκλες μοτοσυκλέτες ανεξαρτήτως της ημερομηνίας πρώτης ταξινόμησής τους στην Ελλάδα, με βάση τον κυλινδρισμό του κινητήρα αυτών, ως εξής:

Πρώτη ταξινόμηση στην Ελλάδα έως το έτος 2000	Κατηγορία	Κυλινδρισμός κινητήρα (κυβ. εκατ.)	Ετήσια τέλη κυκλοφορίας (σε Ευρώ)
	Α'	Έως 300	22
	Β'	301-785	55
	Γ'	786-1.071	120
	Δ'	1.072-1.357	135
	Ε'	1.358-1.548	225
	ΣΤ'	1.549-1.738	250
	Ζ'	1.739-1.928	280
	Η'	1.929-2.357	615
	Θ'	2.358-3.000	820
	Ι'	3.001-4.000	1.025
	Κ'	4.001 και άνω	1.230

Πρώτη ταξινόμηση στην Ελλάδα από το έτος 2001 έως το 2005	Κατηγορία	Κυλινδρισμός κινητήρα	Ετήσια τέλη κυκλοφορίας (σε Ευρώ)
	Α'	Έως 300	22
	Β'	301-785	55
	Γ'	786-1.071	120
	Δ'	1.072-1.357	135
	Ε'	1.358-1.548	240
	ΣΤ'	1.549-1.738	265
	Ζ'	1.739-1.928	300
	Η'	1.929-2.357	630
	Θ'	2.358-3.000	840
	Ι'	3.001-4.000	1.050
	Κ'	4.001 και άνω	1.260

Πρώτη ταξινόμηση στην Ελλάδα από το έτος 2006 και μετά	Κατηγορία	Κυλινδρισμός κινητήρα	Ετήσια τέλη κυκλοφορίας (σε Ευρώ)
	Α'	Έως 300	22
	Β'	301-785	55
	Γ'	786-1.071	120
	Δ'	1.072-1.357	135
	Ε'	1.358-1.548	255
	ΣΤ'	1.549-1.738	280
	Ζ'	1.739-1.928	320
	Η'	1.929-2.357	690
	Θ'	2.358-3.000	920
	Ι'	3.001-4.000	1.150
	Κ'	4.001 και άνω	1.380

β) Επιβατικά αυτοκίνητα ταξινομούμενα για πρώτη φορά στην Ελλάδα από 1.11.2010 και μετά, αποκλειστικά με βάση τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα (γραμμάρια CO₂ ανά χιλιόμετρο).

Λαμβάνονται υπόψη οι εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, όπως αυτές αναγράφονται στην άδεια του οχήματος, ως εξής:

ΚΛΙΜΑΚΙΟ ΕΚΠΟΜΠΩΝ ΔΙΟΞΕΙΔΙΟΥ ΤΟΥ ΑΝΘΡΑΚΑ (γρμ. CO₂ ανα χιλιόμετρο)	ΕΤΗΣΙΑ ΤΕΛΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΑΝΑ ΓΡΑΜΜΑΡΙΟ ΕΚΠΟΜΠΩΝ CO₂ (σε ευρώ)
0-90	0
91-100	0,90
101-120	0,98
121-140	1,20
141-160	1,85
161-180	2,45
181-200	2,78
201-250	3,05
Άνω των 251	3,72

Για τα Ε.Ι.Χ. ρυμουλκούμενα, ημρυμουλκούμενα (τροχόσπιτα): 140 ευρώ.

Στα ανωτέρω αυτοκίνητα περιλαμβάνονται και τα επιβατικά ιδιωτικής χρήσης αυτοκίνητα, που εισάγονται από το αλλοδαπό προσωπικό των εμποροβιομηχανικών επιχειρήσεων των εγκατεστημένων στην Ελλάδα με βάση τον Α.Ν. 89/1967 (Α'132). Επίσης, περιλαμβάνονται και τα τύπου Jeep αυτοκίνητα, ανεξάρτητα από το χαρακτηρισμό τους ως επιβατικών ή φορτηγών.»

2. Το δεύτερο εδάφιο της υποπερίπτωσης ζ' της περίπτωσης Α' της παρ. 1 του άρθρου 35 του Ν. 3986/2011 (Α'152) αντικαθίσταται ως εξής:

«Ειδικά, υβριδικά αυτοκίνητα οχήματα και υβριδικές δίκυκλες και τρίκυκλες μοτοσυκλέτες, που εμπίπτουν στις διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου, έως 1549 κ.εκ., ανεξάρτητα από την ημερομηνία της πρώτης ταξινόμησής τους στην Ελλάδα, απαλλάσσονται των τελών κυκλοφορίας.

Για τα οχήματα της κατηγορίας αυτής από 1549 κ.εκ. και άνω, τα τέλη κυκλοφορίας που επιβάλλονται αναλογούν στο 60% των τελών των αντίστοιχων συμβατικών οχημάτων.»

3. Η παρ. 2 του άρθρου 35 του Ν. 3986/2011 (Α'152) τροποποιείται ως εξής:

Στο πρώτο και στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 35 του Ν. 3986/2011 (Α'152) οι λέξεις: «ιδιωτικής και» διαγράφονται.

Στο τέλος του δεύτερου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 35 του Ν. 3986/2011 (Α'152), προστίθενται δύο νέα εδάφια ως εξής:

«Τα υβριδικά επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης, κυλινδρισμού κινητήρα έως 1.549 κ.εκ., που έχουν ταξινομηθεί στην Ελλάδα για πρώτη φορά έως τις 31.10.2010, απαλλάσσονται των τελών κυκλοφορίας.

Για τα υβριδικά επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης κυλινδρισμού κινητήρα από 1.549 κ.εκ. και άνω, που έχουν ταξινομηθεί στην Ελλάδα για πρώτη φορά έως τις 31.10.2010, τα τέλη κυκλοφορίας που επιβάλλονται αναλογούν στο 60% των τελών των αντίστοιχων συμβατικών οχημάτων.»

Στο έκτο και στο έβδομο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 35 του Ν. 3986/2011 (Α'152) οι λέξεις «ιδιωτικής και» διαγράφονται.

Στο τέλος του έβδομου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 35 του Ν. 3986/2011 (Α'152) προστίθενται δύο νέα εδάφια ως εξής:

«Οι υβριδικές δίκυκλες και τρίκυκλες μοτοσυκλέτες ιδιωτικής χρήσης, κυλινδρισμού κινητήρα έως 1.549 κ.εκ., ανεξάρτητα από την ημερομηνία της πρώτης ταξινόμησής τους στην Ελλάδα, απαλλάσσονται των τελών κυκλοφορίας.

Για τις υβριδικές δίκυκλες και τρίκυκλες μοτοσυκλέτες ιδιωτικής χρήσης, κυλινδρισμού κινητήρα από 1.549 κ.εκ. και άνω, ανεξάρτητα από την ημερομηνία της πρώτης ταξινόμησής τους στην Ελλάδα, τα τέλη κυκλοφορίας που επιβάλλονται αναλογούν στο 60% των τελών των αντίστοιχων συμβατικών οχημάτων.»

4. Η παρ. 3 του άρθρου 35 του Ν. 3986/2011 (Α'152) αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων ισχύουν για τα τέλη κυκλοφορίας έτους 2016 και επομένων.»

5. Από την έναρξη ισχύος των διατάξεων του παρόντος άρθρου παύει να ισχύει κάθε διάταξη νόμου που ρυθμίζει διαφορετικά τα εν λόγω θέματα.

Άρθρο 18

Στο τέλος της παρ. 6 του άρθρου 18 του Ν. 4314/2014 (Α' 265) προστίθεται νέο εδάφιο, ως εξής:

«Η ανωτέρω συσταθείσα Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ δύναται, με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, να αναλαμβάνει τη διαχείριση μέρους τομεακού ΕΠ ή συγκεκριμένα καθήκοντα της Διαχειριστικής Αρχής του εν λόγω ΕΠ στους τομείς της κοινωνικής οικονομίας, απασχόλησης και κατάρτισης, πλην δράσεων κρατικών ενισχύσεων, πέραν των αρμοδιοτήτων που προβλέπονται στο άρθρο 17 του παρόντος και σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 8 και 9 του άρθρου 13 του παρόντος νόμου.»

Άρθρο 19

Επαναφορά της απαλλαγής των υπηρεσιών εκπαίδευσης

1. Η διάταξη της περίπτωσης ιβ' της παρ. 1 του άρθρου 22 του Ν. 2859/2000 (Κώδικας ΦΠΑ) αντικαθίσταται ως εξής:

«ιβ. η παροχή υπηρεσιών εκπαίδευσης γενικά και οι στενά συνδεδεμένες με αυτή παραδόσεις αγαθών και

παροχές υπηρεσιών, που παρέχονται από δημόσια εκπαιδευτήρια ή από άλλα πρόσωπα αναγνωρισμένα από την, κατά περίπτωση, αρμόδια αρχή.»

Η ισχύς της παρούσης άρχεται από 20 Ιουλίου 2015.

2. Ο ΦΠΑ που προκύπτει προς καταβολή βάσει δηλώσεων ΦΠΑ που έχουν υποβληθεί για παροχή υπηρεσιών εκπαίδευσης που πραγματοποιήθηκαν από 20.7.2015 έως και την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος, θεωρείται ως μη οφειλόμενος, υπό τον όρο της έκδοσης πιστωτικών φορολογικών στοιχείων, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου. Ο ΦΠΑ που καταβλήθηκε θεωρείται ως αχρεωστήτως καταβληθείς και επιστρέφεται.

3. Οι υποκείμενοι που πραγματοποιούν πράξεις που εμπίπτουν στην περίπτωση ιβ' της παραγράφου 1 του άρθρου 22 του Κώδικα ΦΠΑ έχουν τις ακόλουθες υποχρεώσεις:

α. Να υποβάλουν δήλωση μεταβολών έως 30.12.2015 για την ένταξή τους στο απαλλασσόμενο καθεστώς ΦΠΑ από 20.7.2015, εφόσον διενεργούν αποκλειστικά απαλλασσόμενες πράξεις και από την ημερομηνία αυτή είχαν ενταχθεί στο κανονικό καθεστώς ΦΠΑ.

β. Να εκδώσουν πιστωτικά φορολογικά στοιχεία για την επιστροφή του ΦΠΑ στους αντισυμβαλλομένους τους, στην περίπτωση που έχουν εκδώσει αρχικά ή συμπληρωματικά φορολογικά στοιχεία που έχουν επιβαρυνθεί με ΦΠΑ για πράξεις που πραγματοποιήθηκαν από 20.7.2015 έως και την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος. Στην περίπτωση που ο λήπτης του αρχικού ή συμπληρωματικού φορολογικού στοιχείου είναι μη υποκείμενο στο φόρο πρόσωπο, φυσικό ή νομικό, απαιτείται η υπογραφή του λήπτη του στοιχείου στο σώμα

αυτού, αναγράφοντας τα παρακάτω στοιχεία του λήπτη: ονοματεπώνυμο ή επωνυμία, ταχυδρομική διεύθυνση, τηλέφωνο επικοινωνίας και ημερομηνία υπογραφής.

4. Δηλώσεις αποθεμάτων μετάταξης που ενδεχομένως έχουν υποβληθεί από 20.7.2015 έως και την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος, από τους υποκείμενους στο φόρο που πραγματοποιούν πράξεις που εμπίπτουν στην περίπτωση ιβ' της παραγράφου 1 του άρθρου 22 του Κώδικα ΦΠΑ, δεν παράγουν έννομα αποτελέσματα.

5. Πρόστιμα που τυχόν επιβλήθηκαν έως και την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος λόγω εκπρόθεσμης υποβολής δηλώσεων μεταβολών και δηλώσεων αποθεμάτων μετάταξης σε υποκείμενους στο ΦΠΑ που εντάχθηκαν στο κανονικό καθεστώς ΦΠΑ από 20.7.2015, καθώς και δηλώσεων ΦΠΑ από υποκείμενους που πραγματοποιούν αποκλειστικά απαλλασσόμενες πράξεις της ανωτέρω περίπτωσης ιβ', διαγράφονται. Τα ποσά που ενδεχομένως έχουν καταβληθεί επιστρέφονται ως αχρεωστήτως καταβληθέντα, κατόπιν υποβολής σχετικής αίτησης από τους υποκείμενους με απόφαση των Προϊσταμένων των Δ.Ο.Υ.

6. Επιμέρους θέματα, διαδικασίες και λεπτομέρειες που σχετίζονται με τα ανωτέρω ρυθμίζονται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, η οποία ισχύει από την υπογραφή της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Άρθρο 20

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά σε επιμέρους διατάξεις του.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 20 Νοεμβρίου 2015

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ Β. ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΘΑΚΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ,
ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ

ΥΓΕΙΑΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΞΑΝΘΟΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΤΡΥΦΩΝΑΣ ΑΛΕΞΙΑΔΗΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 20 Νοεμβρίου 2015

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ

* 0 1 0 0 1 5 2 2 0 1 1 1 5 0 0 1 2 *

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * ΤΗΛ. 210 52 79 000 * FAX 210 52 21 004